

Изх. № 310/23.07.2018 г.

**ДО
Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ПРИ 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

На Ваш изх. № КН 853-09-13/17.07.2018 г.

ОТНОСНО: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО), № 826-01-26, внесен от Министерски съвет на 16.07.2018 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДАМЯНОВА,

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) като най-представителната организация на работодателите на национално ниво работи усилено за изграждането и укрепването на връзката между образованието и бизнеса и за по-активното участие на работодателите при определяне на държавния план-прием в професионалните гимназии и въвеждането на повече практика в реална работна среда, както и спешно одобрение на Списък на защитени специалности от професии. Затова АИКБ многократно е настоявала да се започне работа по разработването на нов Закон за професионалното образование и обучение, който да еманципира последното от средното общо образование, уредено чрез Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО).

През последните две години се направи много в насока сближаване на бизнеса и образоването, но все още ПОО е твърде зависимо и се разглежда като „осиновено дете“ на системата на средното образование. От тази гледна точка, считаме, че са необходими по-категорични реформи, които АИКБ е готова да подкрепи.

С новия ЗИД на ЗПОО се въвеждат промени, които са насочени към включването на работодателите като равностоен партньор в обучението чрез работа, определяне на функциите и изискванията към подготовката на учители и наставници в дуалната система на обучение, както и актуализирането на учебните програми в съответствие с динамично променящите се изисквания на бизнеса.

С предложените промени са решени въпросите относно създаването на регистър към Министерството на икономиката като публична услуга от база данни с предприятията, участващи в дуалното обучение; поемане на здравните осигуровки от държавата чрез промени в Закона за здравното осигуряване и се регламентира ролята на наставника.

Въпреки това, взаимоотношенията между ученика и предприятието, в което той усвоява професия, остават все още нерешени. Основният въпрос, който не е намерил място в предложените промени, е дали учениците, които отиват в предприятията, за да усвоят професионални учения и знания, трябва да сключват договори с тези предприятия по реда на чл. 230 КТ и какъв вид договори могат да бъдат сключени между ученик и работодател? Друг въпрос е трябва ли учениците да получават възнаграждение за труда си и какъв вид да е то? Какъв вид рискове трябва да се покриват при полагане на труд от страна на ученик и кой носи отговорността за тези рискове? Необходимо ли е ученикът да бъде първо инструктиран за безопасност и здраве при работа и необходимо ли е да бъде застрахован за съответните рискове? Редно ли е този период на обучение в предприятието да се води трудов стаж или следва да, както считаме, че е необходимо, това да е производствена практика.

Както знаете, Икономическият и социален съвет на Република България проведе консултация по въпроси за обучението чрез работа през месец февруари тази година и членовете на съвета, сред които както представителите на работодателските организации, така и на синдикатите и на други неправителствени организации, аргументираха своите позиции, че ученикът, който получава практически умения в работна среда, по същество се учи, а не е на работа като нает в предприятието. Затова отношенията между него, училището и предприятието трябва да се уредят от Закона за професионалното образование и обучение, а не от Кодекса на труда. Беше подкрепено и мнение, че интересът, който сега заявяват работодателите да обучават ученици в работна среда, трябва да бъде стимулиран. Прекалена регулация и особено завишени изисквания към работодателите по отношение на задачи на наставниците и възмездяване труда на учениците, може да имат негативен ефект.

Това становище беше подкрепено и от Министерството на труда и социалната политика, което също изрази мнение, че нови нормативни промени, свързани с договорености между ученик, училище и предприятия, трябва да се отнесат към специалния Закон за професионално образование и обучение. Мотивът на МТСП е, че учениците се учат чрез труд и това не ги превръща в наети работници.

Също така смятаме, че законът трябва да дава възможност възнаграждението на учащите в дуална система на обучение да се финансира и чрез други източници, освен от работодателя, като например от оперативни програми, държавни фондове и други.

Членовете на АИКБ вярват, че въвежданите реформи в областта на ПОО са в правилната посока, но настояваме за категорично уреждане на правоотношенията между учащите и работодателите в дуалната система на обучение чрез изменение и допълнение на Закона за професионално образование и обучение и създаване на специално правоотношение, в което учащите не се третираат като работници или служители с всички произтичащи от това права и задължения.

Във връзка с изложеното и за да подпомогнем процеса на приемане на най-удачното решение прилагаме конкретно предложение с мотиви за изготвянето му (съвместно от АИКБ и КНСБ), насочено към практическото уреждане на обучението чрез работа, като смятаме, че систематичното място на тази материя е в Закона за професионалното образование и обучение.

Приложение: съгласно текста.

С УВАЖЕНИЕ,

**ВАСИЛ ВЕЛЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА АСОЦИАЦИЯ НА
ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ**